

ר' מענדל

תולדות חייו וספוריו המסעירים
של המשפיע החסידי ר' מענדל פוטרפאס

ר' מענדל
מסת"ב: 9005505157126

יוצא לאור ע"י:

© כל הזכויות שמורות
נדפס בישראל ה'תשע"ז 2017
אין להעתיק ספר זה או חלקים מתוכו,
בלי הסכמה בכתב מהמו"ל

כתיבה: מענדי קלוגר
הגהה: שלמה מאיר מארק
ניקוד: ש. לוי
איורים: רחלי דויד
גרפיקה: ש.ה.
עיצוב עטיפה: מ.מ.ח.
הדפסה וכריכה: מפעלי דפוס כתר

פתח דבר

אחת הדמויות החסידיות המוכרות והמרתקות ביותר בדור האחרון היא דמותו של המשפיע ר' מענדל פוטרפאס ע"ה.

סיפוריו החסידיים, אמרותיו השנונות, סיפור חייו הרויי מסירות נפש ואישיותו המיוחדת, הפכו אותו לדמות מיוחדת במינה.

ברבות השנים, ה, מענדל, שהיה אדם שנון, פיקח ובעל חוש ריח חסידי מפותח, הפך לסמל של אהבת ישראל, מסירות נפש והתקשרות לרבי. אין ספק כי סיפור חייו והמאורעות אותם עבר הם מקור מעורר השראה לחינוך לעולם ערכים חסידי אותנטי.

בספר זה נעשה מאמץ להנגשת והתאמת סיפור חייו ועולם הערכים החסידי בו חי ר' מענדל חי ואליו הוא חינוך - לעולם הילדים. קטעים ביוגרפיים וסיפורים שסיפר על עצמו ועל חסידים נוספים, הותכו והפכו למסכת עלילתית אחת רציפה.

הספר כתוב בצורה קלילה, קולחת וזורמת, המשלבת דרמה והומור, מה שהופך את הספר למעורר עניין, מושך ומרתק. ובעיקר מחנך.

ח"י אלול ה' תשע"ז
יום הולדת שני המאורות הגדולים

הוצאת 'אורות'

מי בסיפור?

רקדניב:

אסיר שמנה להיות
אחראי על האסירים.
למרות שמו, רקוד
אינו הצד החזק שלו.

ר' חאטשע פייגין:

משפיעו הראשון של
ר' מענדל. משפיע
עליו לשנן תנאי בעל
פה.

לאה פוטרפאס:

אשתו המסורה של
ר' מענדל. הסכימה
לכל הפעילות של
בעלה למרות הסכון
הרב.

ר' יונה כהן:

המנהל הראשי
של הפעילות
המחתרתית. דאג
להקמת ישיבות
ולגיוס כספים
במסירות נפש.

ר' מענדל פוטרפאס:

גבור הספור. התמסר
להפצת היהדות וסייע
ליהודים גם במקרים
של סכנת נפשות ושמר
על דמותו החסידית גם
במאסר.

לייבקע מוצ'קין:

הפעיל העקרי בהברחת
החסידים מרוסיה.
הקים ועד פעלה מיוחד
בלבוב וגייס לשם כף את
ר' מענדל.

ניקיטה:

מאסירי המחנה.
קל דעת. משתדל
להתקרב לר' מענדל.

יֵאן הַלוֹלֵין:

לוֹלֵין מְמַחֵה. מְבַטֵּחַ
לְאֶסִירִים לְהֵרָאוֹת
לָהֶם אֶת מְמַחֵיתוֹ
בְּיוֹם שְׁחֵרוּרוֹ.

טוֹשֶׁקָה:

סוֹחֵר מְמַלְחָה. עוֹשֶׂה
עֶסְקִים עִם ר' מְעַנְדֵּל
וְחוֹלֵם לְהִיּוֹת הָעֶשִׂיר
הַגָּדוֹל שֶׁל מוֹסְקָבָה.

וֹאֶסִילִי:

פְּקִיד בְּמִשְׁרָד לְהַנְפִיקַת
אֲשֵׁרוֹת יִצְיָאָה. דִּי
תָּמִים. מְתַמַּחֵה בְּעֵקֶר
בְּדֵרפּוֹנִים וְזִקְנִים.

אוֹבַחוֹב:

קוֹזֵק עַז נָפֵשׁ. נִמְצָא
בְּתֵא אֶחָד עִם ר'
מְעַנְדֵּל. בְּזָכוֹת
נִיקִיטָה חוֹשֵׁף
אֶת אֶחָד הַסּוֹדוֹת
הַכְּמוֹסִים שֶׁל הַצְּבָא
הַקּוֹזָקִי.

רֹאשׁ מְמַשְׁלַת בְּרִיטְנִיָּה וּמְנַהִיג רוֹסִיָּה:

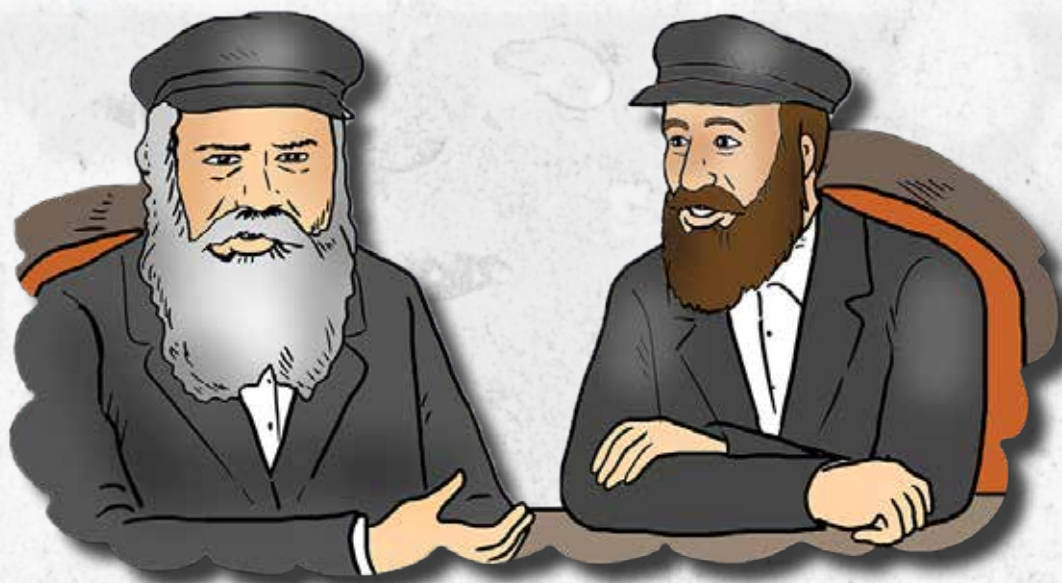
נִפְגְּשׁוּ לְרֹאשׁוֹנָה בְּשָׁנַת
תַּשְׁכ"ג. סִיעוּ בְּאִפְן אֲשֵׁי
לִיצִיאָתוֹ שֶׁל ר' מְעַנְדֵּל
מְרוֹסִיָּה.

גְּרִיֶּשֶׁה:

מְהַנְדֵּס גְּשָׁרִים. עָזַר
לְצַבָּא הָאָדָם לְבְנוֹת
גְּשָׁרִים קְלֵי הַקְּמָה.

פֶּרֶק רְאֵשׁוֹן
תְּמִיּוֹת וּמִשְׁפִּיעַ

הגענו

לאן הגענו? אני רואה ארון בגדים! לא ישיבה

שלום עליכם! אתה הוא מענדל פוטרפאס?

כן

יפה. מיד אקח אותך לישיבה

עוד תחנה אחת ונגיע לקרמניצ'וג. מענין היכן נמצאת הישיבה הפחתרתית?

שלום מענדל! נאמי חאטשע פייגין. חבינו לך. יוס'ל יראה לך בערב את הדירה בה תישן

א גוט מארגן! יוס'ל כבר יצא ללמד

אני צריך מפקד עזרה

הנה הבית של ר' ישראל, יוס'ל ישן אצלו. אלמד את הגוי הזה לקח

למחרת בבקר:

השויגץ הזה הולך אחרי כבר זמן רב. כנראה הוא עוקב אחרי צריך לעשות משהו

* א גוט מארגן - בקר טוב

רק אל
תשבח לנסות
לטיפס אלינו

תודה רבה! בזכותך יהיו
פחות עוקבים
מוזר

פן יאבדו כל
אויביך ה'

באמת?! אבל לא
עשיתי שום דבר רע
לא. אל
תפחד.
זה דוקא
מאד נחמד
לדבר עם ר'
האיש.

לאחר כמה ימים
בהפסקה:
מענדל, ר'
האיש קורא
לך

טוב מאד מענדל.
הגעת גדיק בזמן.
בתוכי תמימים
מקפידים מאד על
שמירת הזמנים
תודה לה' שהתבסס
עבד מהר

טוב מאד. חשוב מאד ללמד נגלה. אבל חשוב לא פחות ללמד חסידות. בסוף השבוע אבחנו אתך על המאמר שולומדים עכשו ביישיבה. בנוסף, חשוב מאד ללמד תנאי בעל פה

בסדר. אני אשתדל תוך שבוע ללמד את הפרק הראשון

יפה מאד. מה אתה אוהב ללמד בעקר?

נגלה. גמרא עם תוספות

מה שולומך מענדל? איך אתה מרגיש ביישיבה?

ברוך השם! אני מאד מרצה! הלמידים מענינים והאווירה טובה

מענדל נהה בפה שנים ביישיבה בקרמניצ'ג עד שהטלטונות עלו על עקבותיה והיא נסגרה. משם עבר ללמד ביישיבות מחתריות אחרות

בפה טוב לדעת שאכפת לר' חאטשע מפני

זכור מענדל, פרקי התנאי שתשנן יעזרו לך בהמשך

מה?! מוזר. למה הוא מתבונן?

בן זה מצער מאד, אך אסור לתת לזה להחליש אתנו! ברגע התפקיד שלנו הוא למנות מישהו במקומו. אי אפשר להשאיר את הבחורים ללא משפיע

אבל את מי נשלח? לאחרונה תפסו בפה ובפה משפיעים ושלחו אתם לסיביר

בעבר בפה שנים:

הטלטונות עצרו את ר' גרשון, הפשיע ביישיבה ביקטרינוסלב

באמת?! ה' ירחם. בטח יענישו אתו בחוקרה... אוי ואבוי

הוא הרי תלמידו
המבוקש של
המשפיע ר'
זלמן משה
היצחקי. ברור
שהוא מתאים
לתפקיד

אני יודע בדיוק מי מתאים!
מענדל פוטרפאס! הוא
תמים אמת, תלמיד חכם
ומאד חסידי

רעיון מעלה

אבל, זה מה שהרבי
מצפה מפני! ולכן
אמסר את הנפשו
בשביל זה, ובעמקה

ברבבת ליקטרינוסלב:

אני לא מבין מדוע בחרו
בי להיות משפיע

אני גם חושש מאד. אם
אתפס עלולים לשלח אתי
לסיביר או אפילו להרג אתי

לחיים תמימים! שנהיה תמיד
בשמחה! זכרו, כל זמן שאנחנו
מאחדים, שום דבר לא ישבר אתנו!

לחיים! לחיים!

בפה טוב שה' שלח לנו
את ר' מענדל

ובלילה:

חבבים שלי, אתם נראים לי מבקדים.
בנראה עדין לא נרגעתם מאז שתפסו
את ר' גרשון. אנחנו מברחים למלא את
עצמנו בכחות. הלילה נשב להתעוד

ר' מענדל ביהן מספר שנים במשפיע
בישיבות המתרבות והיה לדמות
אהובה וסוקפת למרות גילו הצעיר

בבר הגיע הזמן
להתחתן. קבלתי
במה הצעות
שדובין ושלחתי
רשימה שלהן
לרבי. אני מקווה
שהמענה של הרבי
יגיע מהר

יום אקד:

בעבר כמה ימים קבל ר'
מענדל מענה מהרבי

הוצאת הדת של
ר' אן-ציון רובינסון
להענייה קבלה -
לבניה.

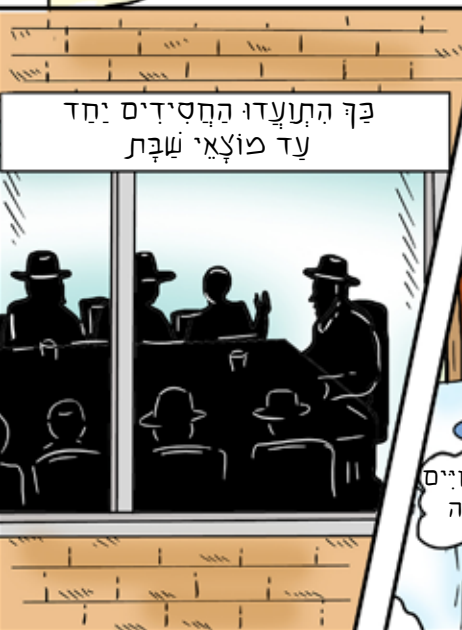

בשהרבי בותב
מיד מקימים.
השבת אתארח אצל
משפחת רובינסון

ביום השבת לאחר התפלה,
בבית משפחת רובינסון
לחיים, חסידים! שתמיד
נאהב אקד את השני
ונהיה שמחים

אמן! לחיים
ולברכה

בך התועדו החסידים יחד
עד מוצאי שבת

בסיום ההתועדות:
הבחור הזה באמת חסידי. כל
השבת התועד ולקח משקה,
ועכשו הוא נמצא תחת השלחן

לא חשוב לו
מה חושבים
עליו. הוא
באמת מיוחד

מברחים לסגר
את השדוף הזה
בהקדם

ואכן, השדוף נסגר ובעבר זמן מה
התקיימה התנה בקרלביץ

פֶּרֶק שְׁנִי

מֵרֵאשִׁי פְּעִילוֹת הַמַּחְתָּרוֹת

מסחר? השלטונות אוסרים להתעסק במסחר!!! מענדל, זה מסכן

אין בררה, לאה. אם לא אעשה זאת נהיה בסכנת רעב. אנחנו נתפלל והקב"ה ישמר עלינו

לאחר החתונה עברו בני הזוג פוטרפאס למוסקבה

מענדל, מפה נתפרנס? מאז שהקומוניסטים תפסו את השלטון, המצב הכלכלי התדרדר, ובתקופה האחרונה אנשים גועים ברעב

בנראה שאנסה להתעסק במסחר

תודה לה' העסק הצליח. חצי מהסכום יעבר לטושקוה וחצי ישאר אצלנו. לאה תשמח מאד

נפגש עוד שבוע

אני מבקח להספיק את הרבבת לפני נג'רד. ברבבת שיוצאת בבקר במעט ואין שוטרים

בעבור יומים:

בסדר, מחר ב-9:00 בבקר אמתין לך ברחוב זלטמירקע עם קרון מלא פרוות

תודה טושקוה. ... שום מלה לא יוצאת לך מהפה

ובמקום אחר, בדרך לפרתמס הסודי

אני מקוה שבבלם יגיעו בזמן

לאחר שבוע:

מענדל, אתה סוחר מעלה! הפעם אביא לך סחורה בכמות בפולה. יהיה לנו הרבה זקב.. קה קה קה...

הפֿצב לא טוב. תזדה לה' הצלחנו
להקים לא מעט ישיבות מחתרטיות
אך אין לנו את הבסטים הדרושים
לאחזקת הישיבות. אנו זקוקים
לבסטים רבים.

לאחרונה נתפסו עוד
מספר משפיעים
ואנו צריכים בסף
בדי לפדות אתם

גם האכל
לבחורי הישיבות
עולה בסף רב

מה אפשר
לעשות???

צריך נס
משמים

שמעתי שר' מענדל עוסק במסחר ומצליח
מאד. הוא יוכל לקבל על עצמו את העל
הבסטי של כל פעילות המחתרות

מישהו יודע בפה ר' מענדל
פוטופאס מתעסק ביום?

כן, ר' מענדל
הוא חסיד
מסור

רעיון מצוין!!!
ר' מענדל הוא
האדם הפתאים